

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΘΕΟΥ ΑΜΗΧΑΝΙΑ

Κακοκαιρία.
Κρύο δυνατό!

Έβραζε το πέλαγος κι' άφριζε...

Ενόμιζε κανείς ότι τα σύννεφα — θεώρατα βουνά, κατακλυδούσαν να πέσουν στη θάλασσα, και τα κύματα άγριεμένα θέλανε να φτάσουν τον ουρανό. Έβραζε το πέλαγος κι' άφριζε και τοισίριζε, χτυπώντας άπάνω στο βατόρι.
Οι επάβυτες της πρώτης θέσεως, όσους δεν τους ζάλισε ή θάλασσα, είχαν μαζευτεί στο κατιστήριο και προσπαθούσαν με το κάπνισμα και τις κουβέντες να σκεπάσουν και να μετριάσουν το κακό της τρικυμίας.

Κι' ήσαν πολλοί κι' ήσαν διαφοροί όλοι αότοι. Ένας βιομήχανος που φώναζε κατά του Κράτους γιατί δεν βάσει δασμό, χίλια τοίς εκατό, στα Ξένα έμπορεύματα, για ν' άκριβοπουλάη τα δικιά του πρόστιχα παρασκευάσματα... Ένας δημόσιος υπάλληλος, του φώναζε κατά του Κράτους γιατί δεν του αυξάνει τον μισθό. Ένας γιατρός που έχει παράτονο κι' αυτός κατά της κοινωνίας, που δεν... άρρωσταίνει πώ σιχνά. Ένας έμπορος που φώναζε κατά της άναστολής των χρεών των άγροτών. Ένας άγρότης, μεγαλοκτηματίας, που διεμαρτύρητο γιατί δεν δίνει άουδοσία γενική τή Κράτος στους άγρότες. Ο άγρότης αυτός πιάστηκε στο τέλος με τον έμπορο.
— Έμιάς πρόλει να κιντάζουν πρώτα, φώναζε. Είμαστε ή σπονδυλική στήλη του λαού έμεις! — Σήμερα επιβαρύνεται μονάχα ή μεσαία τάξις, άπαντοίσε ό έμπορος. Έσεις φόρους έμμέσους και άμέσους δεν πληρώνετε... Γώρα σάς άπαλλάξανε κι' άπ' τή χρέη!... Ένώ έμεις; Τι θά γίνουμε έμεις;... Ο δημόσιος υπάλληλος άπ' τ' άλλο μέρος τάβαζε με την άκριβεια:
— Και τί σου στοιχίζει ή πρώτη όλη έσένα, κύριε βιομήχανε, παρακαλώ; Παίρνεις τή βαμβάκι άπ' τον χωριάτη χάρισμα, φόρους δεν πληρώνεις, τον Δημοτικό σου τον χαρίζουνε και μω πουλάς τή κάμπο πώ άκριβά από τή άμερικάνικο!...
— Και να ήταν κάμποτ! ειπε ό γιατρός.
Έπενέθη όμως Ξαφνα ό βιομήχανος κι' άρχισε να ψέλη τον δημόσιο υπάλληλο:
— Έσάς πρόλει να περικύβουν τους μισθούς, φώναζε. Τι δουλειά κάνετε, παρακαλώ; Δουλεύετε τρεις ώρες την ήμέρα, δεν δουλεύετε. Κάτι με τον καφέ, με τή τσιγάρο, πάει ή μέρα σας. Και τή εκατοστάριμα σάς έρχονται κάθε μέρα, χιονίσει δεν χιονίσει!... Φονές, κακό και πατιντι μέσα στο κατιστήριο. Θόρυβος μέγας και βοή τρομερή, που άνακατευόταν με τον σάλαγο και την κοσμοχολασία της τριζυμίας.
Τριζυμία στοιχείων άπ' τή μιά μεριά, τρικυμία ανθρώπων παθών από την άλλη!...
Και τή πλοίο τριζοβολώντας άπαισία και χτυπώντας τή σιδερικά του, καβαλλίκευε τή κύματα και βογγούσε ως τή έγκατά του...
Στό διπλανό τραπέζι καθόταν ένας Κρητικός.
Ήταν άμίλητος και ήσυχος και φινώτανε σαν να πρόσεχε σ' εκείνους που μιλούσαν. Εκείνοι πάλι, όταν είδαν νά τους προσέχη τόσο, σκέφθηκαν να προσελαθούν με τή μέρος του καθέναν, τή μοναδική αυτό άκροατήριό.

Ίντα να κάνη κι' ό Θεός...

Και καθέναν που φώναζε μιά φράσι, έδειχνε και τον Κρητικό.
— Νά ό λαός, μιá μέρα θά σάς άπαντήση!

Και τον έδειχνε κι' ό άλλος:
— Αυτός ό λαός εκεί θά σηκωθεί μιá μέρα και θά σάς συνεπάρη...
Και έρχόταν του τρίτου ή σειρά:
— Φτάνει πειά, θεομπαλχτες, φτάνει!... Ό λαός άπόκαμε και δεν άντέχει!
Και σαν νόμισαν πώς καθέναν τους πήρε τον Κρητικό με τή μέρος του, θέλησαν στο τέλος να πάουν ως ένίσχυοι των λόγων τους και του λαού τή θέληση.
— Τι λές έσύ, γέροπαππού; ρώτησε τον Κρητικό ένας άπ' αυτούς.
— Ίντα να πώ;
— Σωστά δεν είν' όπως τή λέω;
— Όλοι δίχρη έχετε!
— Δεν μπορεί νάχουμε όλοι δίχρη!... Ή ό βιομήχανος θάχη δίχρο ή ό δημόσιος υπάλληλος ή ό έμπορος ή ό άγρότης. Ή ό γιατρός ή ό άρρωστος... Δυό κεφάλια μέσα σ' ένα σκούφο δεν χωράνε!...
— Όλοι σας, ειπα, έχετενε δίχρο, έπέμεινε ό Κρητικός. Κι' ό έμπορος κι' ό γιατρός κι' ό γραμματικός κι' ό τσουκαλάς κι' ό ζευγάς...
— Τι θέλει εδώ ό τσουκαλάς κι' ό ζευγάς, χριστιανέ μου;
— Έτσι λέει τή «λακωντιά».
— Ποιό λακερδι;
— Νά, τή λόγια του παλμού καιρού, που λένε πάντα άλήθειες. Θέλετε να τ' άκούστε;
— Πές μας τα.
— Μιά φορά, άρχισε να διηγείται ό Κρητικός, ήτανε ένας παπάς και είχε δυό θυγατέρες, παντρεμένες στο άλλο τή χωριό. Σαν να πούμε ό παπάς ήτανε από τον Πρινέ κι' είχε τής κόρες του παντρεμένες στον Άγιο Κωνσταντίνο... Σαν κόντευαν ή χωρτές, του ελτ' ή παπαδιά: «Δεν σηκώνεσαι, πατά μου, να πάς να δής τής κόρες μας; Σόρε να δής ίντα κάνουνε και πώς πάνε;»
» Ξεκίνησε λοιπόν ό παπάς στο χωριό να πάη και βαστούσε κι' από μιá λειτουργία στο σακκούλι για να τους δώση. Τση μιás ό άντρας ήτανε ζευγάς και τ' άλλης τσουκαλάς.
» Σαν πήγε στη γυναίκα του ζευγά, τή βρήκε να παρακαλάη τον Θεό:
» — Βρέξε, Θεέ μου, να κάνη ό άντρας μου χωράφι, να στείρη τση «χαλέτες» μας, τση «μαδάρες» μας, τή σάχωρα μας. Νά βγάλουμε λίγο καρπό, να κυβερνηθούνε τή παιδιά μας και όλοι οι Χριστιανοί. Βρέξε, Θεέ μου, τή έλέη σου!
» Έφηνε σέ λίγο ό παπάς και πήγε στη γυναίκα του τσουκαλά. Τή βρήκε κι' αυτή να κάνη την προσειχή της:
» — Θεέ μου, κάμε καλοκαιρία, βγάλε τον ήλιο σου ζεστό, να ξεραθούνε τή τσουκαλία, να τή πάη ό άντρας μου στή χώρα να τή πουλήση και ν' αγοράση τήνα και τ' άλλο μας.
» Όταν γύρισε πίσω ό παπάς στο χωριό του και πήγε σ' άρχοντικό του, τον ρώτησε ή παπαδιά:
» — Ίντα κάνουνε, άφρη-παπά (άφρηνη-παπά), τή παιδιά μας;
» — Ό Διάβολος θά πάρη τήνα από δαύτα, μα δεν κατέχω πωδ από τή δυό, άπάντησε ό παπάς.
» Ή παπαδιά τον κίνταζε τρομαγμένη.
» — Ίντα πάθανε τή κακοροζίικια; ρώτησε.
» — Τίποτα δεν πάθανε. Μα ή μιá θέλει να βρέξη κι' ή άλλη παρακαλεί να κάνη λιακάδα!... Ίντα να κάνη κι' ό Θεός;...
» Όλοι μέσα στο κατιστήριο κιντάζανε τον Κρητικό σαστισμένοι. Δεν είχαν καταλάβει τί σημασία είχαν τή λόγια του. Κι' ό γέρο-Κρητικός, σαν είδε την έντύπωσι που έκανε ή ιστορία του, γύρισε και τους ειπε κουνώντας τή κεφάλι του:
— Όταν ό καθέναν σας κιντάζει για τήν κάπα τή του (εαυτό του), ίντα να σάς κάνη και τή Κράτος, ίντα να σάς κάνη κι' ό Θεός!...

— Θεέ μου, κάμε καλοκαιρία.

Ξεκίνησε να πάη ό παπάς...

...ό, να κυβερνηθούνε τή παιδιά μας και όλοι οι Χριστιανοί. Βρέξε, Θεέ μου, τή έλέη σου!
» Έφηνε σέ λίγο ό παπάς και πήγε στη γυναίκα του τσουκαλά. Τή βρήκε κι' αυτή να κάνη την προσειχή της:
» — Θεέ μου, κάμε καλοκαιρία, βγάλε τον ήλιο σου ζεστό, να ξεραθούνε τή τσουκαλία, να τή πάη ό άντρας μου στή χώρα να τή πουλήση και ν' αγοράση τήνα και τ' άλλο μας.
» Όταν γύρισε πίσω ό παπάς στο χωριό του και πήγε σ' άρχοντικό του, τον ρώτησε ή παπαδιά:
» — Ίντα κάνουνε, άφρη-παπά (άφρηνη-παπά), τή παιδιά μας;
» — Ό Διάβολος θά πάρη τήνα από δαύτα, μα δεν κατέχω πωδ από τή δυό, άπάντησε ό παπάς.
» Ή παπαδιά τον κίνταζε τρομαγμένη.
» — Ίντα πάθανε τή κακοροζίικια; ρώτησε.
» — Τίποτα δεν πάθανε. Μα ή μιá θέλει να βρέξη κι' ή άλλη παρακαλεί να κάνη λιακάδα!... Ίντα να κάνη κι' ό Θεός;...
» Όλοι μέσα στο κατιστήριο κιντάζανε τον Κρητικό σαστισμένοι. Δεν είχαν καταλάβει τί σημασία είχαν τή λόγια του. Κι' ό γέρο-Κρητικός, σαν είδε την έντύπωσι που έκανε ή ιστορία του, γύρισε και τους ειπε κουνώντας τή κεφάλι του:
— Όταν ό καθέναν σας κιντάζει για τήν κάπα τή του (εαυτό του), ίντα να σάς κάνη και τή Κράτος, ίντα να σάς κάνη κι' ό Θεός!...

— Βρέξε, Θεέ μου!

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.